A°. 1850. No. 279.

Opregte **HAARLEMSCHE** *Maandagsche* **COURANT**

van 25 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 21 November.

Heden heeft de Koning van Pruissen de zitting der Wetgevende Vergadering in persoon met eene aanspraak geopend, in welke, naar luid van een telegrafisch berigt, het volgende voorkomt:

„Mijn oogmerk, om eene aan de behoefte der duitsche natie beantwoordende Constitutie tot stand te brengen, is onvervuld gebleven. Aan de denkbeelden, welke tot dus verre ten grondslag hebben gestrekt aan mijne pogingen daartoe, heb ik, in de hoop op de toekomst, vastgehouden. Ik kan de vervulling daarvan niet op nieuwe grondslagen ondernemen, voor dat ten aanzien der toekomstige inrigting van het Duitsch-Verbond beslist zal zijn. Ik hoop, dat de daartoe betrekkelijke onderhandelingen tot een gewenscht einde zullen voeren. Ik hoop, dat ons opstaan eene genoegzame uitwerking zal hebben, om ons regt te verzekeren. Dit opstaan is, indien dat doel daarmede wordt bereikt, zonder gevaar voor de rust van Europa; want mijn volk is even bedaard als krachtig. Wij verlangen geen oorlog: wij willen niemands regt verkorten; maar wij willen geene inrigting voor het gemeenschappelijke duitsche vaderland, die niet aan den toestand van Pruissen beantwoordt."

Men beweert, te regt of ten onregte, dat de aanspraak de hoop op het behoud van den vrede niet heeft versterkt.

Behalve de wederzijdsche regten van Oostenrijk en Pruissen in eene nieuwe duitsche Constitutie, en de keurhessische verwikkelingen, baart de sleeswijksche aangelegenheid voor het oogenblik groot bezwaar. Men heeft in Berlijn de hoop gevoed, dat Hanover geen doortogt van Bonds-troepen naar Holstein zoude gedoogen. Die hoop is in de laatste dagen merkelijk verzwakt, en naar luid van de jongste berigten uit Hanover, was aldaar het gerucht algemeen, dat de Regering had verklaard, dat zij dien doortogt zoude dulden. Men hield het voor waarschijnlijk, dat dit gerucht niet ongegrond is: maar aan den anderen kant verzekert men stellig, dat Brunswijk dien doortogt heeft geweigerd, en van de zijde van Pruissen de toezegging heeft verlangd en bekomen van gewapende hulp, in geval van maatregelen van geweld. Zoo lang Pruissen het noordelijke gedeelte van Keur-Hessen bezet, is het niet vermoedelijk, dat deze mogendheid zal toelaten, dat Bonds-troepen de pruissische militaire wegen overtrekken, om den hanoverschen bodem te bereiken; doch al ware het, dat dit plaats had, zouden deze troepen niet tot aan den mond van de Elve kunnen doordringen, zonder den brunswijkschen of pruissischen bodem te betreden; — 't welk tot het plegen van dadelijke vijandelijkheden zoude kunnen leiden.

De pruissische troepen in Keur-Hessen, onder de bevelen van den generaal *v. d. Gröben*, zijn dezer dagen door de manschappen der reserve versterkt geworden. — De Bonds-troepen in het zuiden van dien Staat bestaan tot dus verre uit de twee divisien Beijerschen, onder den generaal *v. Thurn*, maar kunnen elk oogenblik door eene divisie Oostenrijkers worden versterkt.

BERLIJN, 21 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De Koning heeft heden, voor de eerste maal na het afleggen van den eed op de Constitutie, de zitting der Wetgeving in persoon, in de zoogenaamde Witte-zaal van het koninklijke slot, met eene zoo uitgebreide als belangrijke aanspraak, geopend.

Z. M. heeft daarbij gewezen op de invoering der tot stand gebragte organieke wetten; — op de voorbereidende werkzaamheden tot eene gelijkmatige heffing der grondbelasting; — op de voortzetting der werkzaamheden aan de ijzerbanen. Met een smartelijk gevoel heeft de Koning gewaagd van den aanslag op zijnen persoon, als een bewijs van de verregaande verwarring der zedelijke begrippen; maar tevens met dankbaarheid van de hem betoonde zoo algemeene deelneming.

De Koning heeft vervolgens de voordragt aangekondigd van eene wet op de drukpers, ter vervanging van de thans op dat stuk bestaande voorloopige verordeningen, — op de betrekkingen tusschen Kerk en Staat; — op het openbaar onderwijs; — op het geneeskundig toezigt, en een nieuw Wetboek van Strafregt.

Wat de geldmiddelen betreft, is door Z. M. vermeerdering van inkomsten, en vermindering van uitgaven aangekondigd, maar is nog altijd, ten gevolge van de verwarringen van 1848, eenige inspanning van het belastingvermogen der ingezetenen verlangd; — welke, zoo men verneemt, zal bestaan in eene heffing van de inkomsten.

Ten slotte heeft de Koning melding gemaakt van de staatkundige vraagstukken van den dag. Zijne woorden, en de wijze, waarop hij die uitsprak, schenen een zeer diepen indruk op de Vergadering te maken, en werden herhaalde malen toegejuicht. Met genoegen scheen zij van den Koning te vernemen: „dat hij vasthoudt, in de hoop op de toekomst, aan de door hem aangewende pogingen, om den duitschen Staten eene aan de behoeften voldoende Constitutie te verschaffen, en het verwezenlijken dezer gedachte geenszins op andere grondslagen zal ondernemen, zoo lang niet ten aanzien van de toekomstige instelling van het Duitsch-Verbond beslist zal zijn".

Eene bepaalde aanwijzing van den stand der onderhandelingen met Oostenrijk wordt in de aanspraak niet gegeven; — ook niet ten aanzien der hessische verwikkelingen, en van de daarin betrokkene Regeringen. De algemeene toestand van Keur-Hessen wordt niettemin vrij kennelijk op de volgende wijze aangeduid: „In eenen naburigen duitschen Staat zijn verwikkelingen van een allertreurigsten aard ontstaan. Eene *van eene zijde aangewende poging* om zich daarmede te bemoeijen, bedreigde de *pruissische regten*, en heeft tot een misverstand geleid, waarin wij dadelijk zijn betrokken geworden. Onze op *aardrijkskundige en militaire* regten gegronde bedenkingen hebben bij den Landheer en zijne bondgenooten nog geenszins een betamelijken ingang gevonden."

Hierdoor en door het zamentrekken van troepen in van het oord dezer verwikkelingen verwijderde plaatsen (de oostenrijksche troepen in Silezie, in Bohemen en op de saksische grenzen) is het in marschvaardigen toestand brengen van het pruissische leger noodzakelijk geworden, en de Koning wijst met billijken trots en genoegen op den spoed en de geestdrift, waarmede aan dat bevel wordt voldaan, in de hoop, dat dit alleen genoegzaam zal zijn om het regt van Pruissen te verzekeren, 't welk, zonder iemand te willen dwingen, geene andere inrigting van het gemeenschappelijke vaderland zal aannemen, dan die aan den *tegenwoordigen stand* van Pruissen in Duitschland en in Europa *beantwoordt*, en aan de som der regten, die God in 's Konings hand heeft gelegd. „Wij bezitten (dus vervolgde Z. M.) een goed regt, en dit willen wij verdedigen, en *zoolang, krachtig toegerust, gewapend blijven, tot dat de handhaving daarvan ons zal zijn verzekerd geworden.* Dat zijn wij aan *Pruissen* zoowel, als aan *Duitschland*, verschuldigd."

Deze zinsneden werden met geestdrift toegejuicht, en met geene mindere ook de betuiging van 's Konings verwachting: „dat de Kamers het bewijs zouden leveren, dat de Constitutie, *aan welke hij zich onverzettelijk zoude vasthouden*, het krachtdadig optreden van Pruissen geenszins belemmerde, maar integendeel bevorderde."

„En gelijk (dus luidt de aanspraak ten slotte) in de opgewondenheid van het oogenblik al de partijen onder het volk zijn verdwenen, en volk, zoo wel als leger, zich met mij eenstemmig gevoelen, zoo zult ook gijlieden, als vertegenwoordigers van dat roemrijke volk, eenstemmig met mij pal staan in de gevaren van den tegenwoordigen tijd. Welaan dan, ons wachtwoord zij eendragt in trouw; vertrouwen op God, in eenen geest; — in eenen ouden echt-pruissischen geest. Daarmede heeft God ons dikwerf geholpen en ver gebragt, en zal Hij ons nog verder helpen. — Dat is mijn toeverlaat."

Na het uitspreken dezer redevoering, heeft de Koning de vergaderzaal verlaten, en is Z. M. met ongemeene geestdrift en een driemaal herhaald vreugde-gejuich begroet.

FRANKFORT, 21 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] Men heeft weder geruchten verbreid, nopens eene nieuwe vijandige ontmoeting, die tusschen de Pruissen en de Beijerschen in Hessen zoude hebben plaats gehad: doch dezelve zijn ongegrond bevonden. Zoo lang de onderhandelingen niet zijn afgebroken, schijnt men iets dergelijks niet te behoeven te duchten; en naar luid der jongste berigten uit Weenen, worden, wel is waar, de krijgstoerustingen ijverig voortgezet, doch niettemin nog pogingen aangewend om tot een vergelijk te geraken.

Na herhaalde malen tegenbevel te hebben bekomen, is de pruissische garde-reserve alsnu uit het Nassausche naar Kassel opgebroken. Uit Baden zijn de verwacht wordende pruissische troepen hier nog niet aangekomen. — In Hanau hebben tusschen beijersche soldaten en hessische artilleristen bloedige vechterijen plaats gehad.

De inzameling van penningen voor ontslagene hessische officieren vindt bijval. Een derzelve is genoodzaakt geweest, bij gebrek aan middelen, de reis naar Kassel te voet te ondernemen.

VAN DEN RIJN, 22 November.

De telegraaf meldt van heden uit Berlijn, dat de Tweede-Kamer den graaf *v. Schwerin* met eene groote meerderheid tot haren voorzitter heeft verkozen. — De Eerste-Kamer heeft graaf *Rittberg* als zoodanig benoemd, met eene meerderheid van 45 stemmen, tegen den heer *Camphausen*. Graaf *Rittberg* behoort tot de constitutionele Gotha-partij.

Van weerskanten wordt, op verlangen der overheid, een diep stilzwijgen in acht genomen ten aanzien der bijzonderheden van de bewegingen der troepen.

Uit Stuttgart wordt van den 19den gemeld, dat de wurtembergsche troepen nog geen bevel hadden bekomen om optebreken, en dat de Koning laatstelijk nog 4000 man, de bezetting uitmakende, in oogenschouw had genomen.

— De berigten uit Konstantinopel bevestigen de tijding van het oproer in Aleppo en van de mishandeling der Christenen, welke daarvan het gevolg is geweest. Naar luid van deze berigten, die van goeder hand afkomstig schijnen, is de woede des volks in de eerste en voornaamste plaats tegen de belijders van de grieksche eeredienst gerigt geweest, en meende men, dat het gebeurde daardoor welligt van minder staatkundig gewigt zoude worden geoordeeld, dan eene algemeene vervolging der Christenen. Als de aanleidende oorzaak tot het oproer wordt opgegeven het terugkeeren tot het Christendom van eene grieksche jonge dochter, die reeds eenmaal de mohamedaansche godsdienst had omhelsd; — en het aantal der slagtoffers van den daardoor te weeg gebragten strijd wordt door sommigen op 50, door anderen op het tienvoud daarvan geschat.

Zoo verzekerd wordt, zouden al de belijders van het Christendom welligt groot gevaar hebben geloopen, zonder de tijdige tusschenkomst der militaire magt, ten behoeve der consulaten, en in dat opzigt wordt met veel lof gewaagd van de welwillenheid en onverschrokkenheid van den bekenden poolschen uitgewekene, den tot de mahomedaansche geloofsbelijdenis overgegaan generaal *Bem*. — die met raad en daad veel moet hebben toegebragt, om groote onheilen te verhoeden. Deze was het, welke het fransche consulaat heeft beschut, terwijl *Kmety*, aan het hoofd van turksche soldaten, het engelsche, en *Stein* het oostenrijksche krachtdadig hebben helpen beschutten.

De Verhevene Porte had haar diep leedwezen over deze treurige gebeurtenis niet ontveinsd, en de stellige toezegging gedaan, dat de schuldigen aan deze gewelderijen, zonder aanzien van personen, of geloofsbelijdenis, gestrengelijk zouden worden getuchtigd.

Sedert moet, immers aldus luidt een telegrafisch berigt, uit Weenen in Berlijn aangebragt, in eerstgemelde hoofdstad, de tijding zijn ontvangen, dat de Sultan *Abdul Meschid*, in Konstantinopel, door vergift om 't leven zou zijn gebragt.

PARIJS, 21 November.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van heden is beraadslaagd over een voorstel van den afgevaardigde *de Castellon*, betreffende het verstrekken van eene premie op den uitvoer van wijnen, brandewijn en andere in Frankrijk gestookte geestrijke dranken.

Dit voorstel is door eene commissie naauwgezet onderzocht geworden, doch heeft geen bijval gevonden. Heden heeft de verslaggever *Lequien* verkondigd, dat de leden der commissie hadden begrepen, dat het voorstel van de hand moest worden gewezen, en wel in de eerste en voornaamste plaats, omdat het inbreuk maakte op een algemeen beginsel, en een voorregt in 't leven zou roepen ten gunste eener bijzondere industrie. De minister van financien heeft zich almede nadrukkelijk tegen de aanneming van het voorstel verzet, op grond, dat de schatkist bezwaard zou worden met de uitgaaf van niet minder dan 15 à 20 millioenen. Velen hebben begrepen, dat de toestand van 's Lands geldmiddelen niet toeliet, eene zoodanige som te betalen, en dat het daarenboven onverantwoordelijk zou zijn, de belastingschuldigen te noodzaken tot het verstrekken van gelden ten behoeve van een bijzonderen tak van nijverheid.

Wat dit laatste aangaat, heeft de afgevaardigde *Howyn Tranchère* gemeend, dat dergelijke bedenking niet in aanmerking kon worden genomen, omdat regten op den invoer almede niets anders waren dan premien, door de inlandsche verbruikers te betalen, ten behoeve van bijzondere takken van nijverheid.

De voorsteller *de Castellon* heeft zijne denkbeelden in het breede toegelicht en ontwikkeld. Hij heeft er op aangedrongen, dat zijn voorstel in handen zou worden gesteld van de commissie, belast met het onderzoeken van alles wat in betrekking staat tot de belasting op de wijnen. De voorzitter *Dupin* heeft daarop aangemerkt, dat het voorstel niet naar die commissie kon worden verzonden, nademaal hier geene spraak was van belasting *op de wijnen*, maar wel van belasting *ten behoeve van de wijnen*. Het bedoelde voorstel is daarop verworpen.

— Het voornaamste nieuws van den dag is eene verklaring van den generaal *Cavaignac*, die zonder omwegen er voor uitkomt, dat hij bereid is, niet alleen om *de candidatuur* van den heer *L. Napoleon* voor het Voorzitterschap, bij de nieuwe verkiezing, te bestrijden, maar ook *zijne handhaving* in die hooge waardigheid, indien hij daartoe weder mogt worden benoemd. De generaal zegt, dat hij zich daartegen zal moeten verzetten, omdat hij zich stipt denkt te houden aan de Constitutie. Het is niet wel mogelijk, duidelijker te spreken, dan thans door den generaal *Cavaignac* is gesproken.

— De goede verstandhouding tusschen de hooge staatsmagten duurt oogenschijnlijk voort, doch zal denkelijk van korten duur zijn. Al de onderdeelen der groote gematigde partijen schijnen dit te gevoelen, doch zijn tevens overtuigd, dat eensgezindheid meer dan ooit noodig is.

Omtrent den specialen commissaris van politie schijnt met het nog niet eens te zijn geworden. De geruchten omtrent eene opoffering van gevoelens van weerskanten zijn heden minder geruststellend dan vroeger. De zaak van het complot is en blijft duister. *Alais* heeft gesproken, maar later zijne woorden herroepen. Thans houdt hij weder vol, dat zijne eerste opgaaf gegrond is. Verder spreekt men van politie-agenten, die door den heer *Yon* zouden zijn aangesteld, en in Parijs toezigt uitoefenden, buiten voorkennis van den prefect.

Verder verneemt men, dat de verwijdering tusschen den Voorzitter en den generaal *Changarnier* voortduurt, en ligtelijk aanleiding tot grootere verwikkelingen kan geven. Onder de geruchten van den dag behoort ook nog, dat de Voorzitter het oneens is met zijne ministers over de duitsche aangelegenheden. De laatstgemelden zouden geheel onzijdig willen blijven, doch het Hoofd der Republiek zou gezind zijn om de staatkunde van Pruissen te ondersteunen. Iets zekers is dienaangaande niet bekend; doch de in omloop zijnde geruchten vinden nogal geloof en geven aanleiding tot spanning en bezorgdheid.

— In de kleine stad Bourg-Saint-Andreol, in het departement van de Ardèche, hebben bedenkelijke onlusten plaats gehad, die echter, met behulp der militaire overheid, spoedig zijn gedempt. Op last van den regter, is daar de adjunct-maire in hechtenis genomen. Voor dezen persoon, een bloedverwant van den bekenden ultrarepublikeinschen afgevaardigde *Laurent* (uit de Ardèche), heeft de opgeruide menigte partij getrokken. Er zijn barricaden opgeworpen. De troepen hebben geweld gebruikt van weerskanten is vuur gegeven en zijn dooden

gevallen. De adjunct-maire bevindt zich thans in verzekerde bewaring, en de nationale garde der gemeente is ontbonden geworden.

— Men heeft hier berigten ontvangen van den gezant te Konstantinopel, den generaal *Aupick*, waarin alles wat medegedeeld is omtrent den opstand in Aleppo wordt bevestigd. De fransche Regering heeft eene schitterende voldoening van de Porte geëischt en aangedrongen op het streng straffen der schuldigen.

Tegelijkertijd is ook in Damascus een hevig oproer uitgebroken, 't welk echter door de turksche krijgsmagt is bedwongen.

— De candidatuur van den heer *Duvergier de Hauranne* in het departement van den Cher ontmoet steeds bij vele gematigde dagbladen eene heftige tegenkanting. De schrijvers van het dagblad *le Journal des Débats* verklaren zich tegen dien candidaat, die vroeger onder het bewind van Koning *L. Philips*, steeds heeft behoord tot de felle oppositie en voorzeker niet heeft vermoed, dat hij de partij in de hand werkte, welke aanleiding heeft gegeven tot de Februarij-omwenteling.

Men houdt het uit dien hoofde voor niet geheel onnatuurlijk, dat de schrijvers van het genoemde dagblad thans weder krachtdadig partij trekken tegen dien gewezen volksvertegenwoordiger. De toon, welke thans door de schrijvers van *le Constitutionnel* tegen dien heer wordt gevoerd, komt velen echter minder begrijpelijk voor. Vroeger ondersteunden deze laatsten den heer *Duvergier de Hauranne* en spoorden zij hem aan, om in zijnen tegenstand te volharden. Thans verwijten zij hem zijn voormalig gedrag en bestrijden zij zijne candidatuur met groote heftigheid.

— Het regeringsblad behelst de besluiten, waarbij de heer *Armand Lefèvre* tot gezant te Berlijn wordt benoemd; de heer *Thouvenel* te Munchen; de heer *de Butenval* te Turin; de heer *Lobstein* te Athene, en de heer *de Sartiges* te Stokholm.

— De Staatsraad is thans bezig met het onderzoek van het ontwerp van wet, betreffende de gemeente-besturen. Zij heeft daarin eene bepaling gebragt, die zeer zeker, bij de beraadslaging over het onderwerp in de Wetgevende Vergadering, aanleiding zal geven tot eene levendige woordenwisseling. De bepaling houdt namelijk in, dat de bij wet van 31 Mei jl. ingevoerde beperking van het stemregt ook van toepassing is bij de verkiezing van leden voor de gemeente-besturen.

PARIJS, 22 November.

[*Met buiteng. gel.*] De Wetgevende Vergadering heeft heden besloten tot eene derde lezing van een ontwerp, waarbij een krediet van 600,000 fr. wordt verleend voor de inrigting van bad- en waschplaatsen.

Een voorstel, om een bedrag van 10 à 11 millioenen beschikbaar te stellen, ter inrigting van eene trans-atlantische dienst van stoomschepen, is, op het ongunstig verslag van de commissie, welke benoemd was, om hetzelve te onderzoeken, afgewezen.

De verantwoordelijke redacteur van *le Corsaire*, is, wegens het beleedigen van den Voorziter der Republiek, veroordeeld tot eene gevangenis van 5 maanden en eene geldboete van 2000 fr. De schrijver van *l'Opinion publique* is, om dezelfde reden, verwezen tot eene geldboete van 1000 fr.

— Onze beurs schijnt zich voor het oogenblik naar die van Berlijn te rigten, en was derhalve heden iets williger.

LONDEN, 21 November ('s avonds).

Onze dagbladen zijn heden weder opgevuld met verslagen omtrent bijeenkomsten van geestelijken en volksvergaderingen, in een aantal plaatsen van Engeland gehouden, om te beraadslagen over de jongste verordeningen van den pausselijken Stoel aangaande de r. k. Kerk in dit Rijk. De volks-vergadering, die gisteren te Liverpool in het groote Amphitheater, onder voorzitting van den lord-mayor, heeft plaats gehad, is daarvan zeker de belangrijkste. Ettelijke duizend inwoners hebben daaraan deelgenomen. Nadat een der aanwezige aanzienlijke personen had voorgesteld, dat aan de Koningin een adres zou worden aangeboden, waarin de bewuste verordeningen werden afgekeurd, als eene inbreuk op de regten der Kroon en eene aanranding van de burgerlijke en godsdienstige regten der volks, heeft een r. kath. priester een tegenvoorstel gedaan, de verklaring inhoudende, dat dergelijk adres onnoodig was, en slechts kon strekken om de goede verstandhouding, welke thans tusschen de belijders der verschillende gezindheden bestaat, te verbreken. Bij stemming heeft de overgroote meerderheid der aanwezigen zich voor het eerste voorstel verklaard, en de menigte is daarop uiteengegaan. De vergadering heeft meermalen hare goed- of afkeuring van hetgeen door de sprekers in 't midden gebragt werd, op de gebruikelijke luidruchtige wijze te kennen gegeven; maar de orde is niet verstoord.

Te Dublin is gisteren eene vergadering van omstreeks 200 r. k. geestelijken gehouden, onder voorzitting van den aartsbisschop, waarin besloten is tot het uitvaardigen van een adres van gelukwensching aan de R. Katholieken in Engeland, ter zake van het herstellen hunner hierarchie.

— De beurs was heden prijshoudende.

BRUSSEL, 23 November.

Heden wordt verhaald, dat de aartsbisschop van Westminster, kardinaal *Wiseman*, op grond van eene verouderde wet uit Engeland verbannen, en te Ostende aangekomen is. Aan de waarheid van dit berigt wordt echter getwijfeld, en, zoo al de genoemde prelaat zich werkelijk naar het vasteland heeft begeven, houdt men het voor zeker, dat hij geenszins tengevolge eener verbanning daartoe heeft besloten.

— Sedert een paar dagen beraadslagen de Gedeputeerden over de begrooting voor de buitenlandsche zaken, en worden daarbij, zonder dat men tot eenige bepaalde uitkomst is geraakt, de handels-aangelegenheden ter sprake gebragt. De voorstanders der clericale partij verklaren zich voor de dusgenaamde beschermende regten; ook in 't voordeel van den landbouw. Zij beweren, dat, indien aan het fabriekwezen, door premien van uitvoer en hooge regten van invoer, bescherming wordt verleend, dergelijke aan den landbouw en bepaaldelijk aan de graanteelt, niet mag worden geweigerd.

De minister *Rogier* heeft beweerd, dat ook de landbouw geenszins zonder bescherming blijft, en dat aan dien tak van volksvlijt, op eene indirecte wijze, voordeelen zijn verzekerd, die aan de andere bedrijven niet zijn toegekend.

Het ontwerp van de instelling van eene maatschappij ter bevordering van den uitvoer van voortbrengselen van belgische nijverheid is weder opgewarmd, doch het schijnt niet moeilijk te zijn geweest, om de meerderheid te doen gevoelen, dat thans minder dan ooit aan het verwezenlijken van een dergelijk ontwerp kon worden gedacht.

Men heeft er op aangedrongen, dat de Staat de instelling eener geregelde stoomvaart op Noord-America zoude bevorderen, en gewezen op het voorbeeld van de stad Rotterdam. Men heeft daarop aangemerkt, dat de inrigting eener dergelijke dienst in laatstgenoemde stad geheel uit eigene middelen is opgezet.

'S HERTOGENBOSCH, 22 November.

De prov. Staten van dit gewest hebben, in hunne bijeenkomsten van gisteren en heden, weder over een aantal adressen en voorstellen, het aanleggen van wegen en waterstaats-werken betreffende, beraadslaagd, en onder anderen besloten tot het benoemen eener commissie, om een voorstel tot verbetering der uitwatering van de rivier de Mark te onderzoeken. — Bij de behandeling van een adres der heemraadschappen van de Mark en Dinthel en den Steenbergschen-vliet, verzoekende wijziging van hun reglement, is de vraag ter spraak gekomen, of de prov. Staten daartoe bevoegd zijn, zoo lang de bij art. 191 der Grwt. bedoelde wet niet tot stand gebragt is. Deze vraag is ten laatste in een toestemmenden zin beantwoord. — Gisteren is de beraadslaging geopend over het ontwerp der gemeente-wet. Nadat besloten was, dat het door de commissie opgemaakte rapport omtrent dat ontwerp voorgelezen en, behoudens rectificatie van de leden, die daarin eenige verandering mogten verlangen, als het verslag der Vergadering aangenomen zou worden, is eene levendige woordenwisseling ontstaan over deze wijze van behandeling, en ten slotte alle verdere discussie daarover uitgesteld tot heden.

'S GRAVENHAGE, 23 November.

Onder de aanmerkingen, welke in de afdeelingen der Tweede-Kamer zijn ter sprake gebragt op de afzonderlijke hoofdstukken der begrooting van uitgave voor de dienst van 1851, komt, betrekkelijk de Hooge Collegien van Staat, voor, dat het algemeen wenschelijk is geacht, om de bezoldiging van den *tegenwoordigen* griffier der Tweede-Kamer, uithoofde van de uitstekende wijze, op welke deze ambtenaar zich bij voortduring van zijne zoo moeijelijke taak kwijt, te verhoogen en tot *f* 4000 brengen.

Men heeft zeer aangedrongen op eene wettelijke organisatie van den Raad van State, naar het voorschrift van art. 71 der Grondwet, als eene zaak, die geen langer uitstel kan lijden en aanleiding kan geven tot duurzame vermindering der staatsuitgaven.

Men verlangt ook, dat, door het tot stand komen eener nieuwe wetgeving op het geldelijk beheer, de werkzaamheden der Rekenkamer zullen worden teruggebragt tot de taak, haar bij de gewijzigde Grondwet aangewezen, en dat die instelling, bij welke thans 66 ambtenaren zijn geplaatst, op een veel eenvoudiger en minder kostbaren voet zal worden ingerigt.

Vele leden twijfelen, of, met de tegenwoordige grondwettige instellingen, de Hooge Raad van Adel, bij welken een betrekkelijk groot aantal hoog bezoldigde ambtenaren voorkomt, als Staats-collegie behoort te blijven bestaan. Men heeft daarbij gewezen op Belgie, alwaar ook een *Conseil Héraldique* bestaat, doch waarvan de werkzaamheden door een enkel ambtenaar bij het departement van buitenlandsche zaken worden waargenomen.

Het heeft H. M. de Koningin-Moeder behaagd, ten behoeve der loterij van de protestantsche armen te Amersfoort een prachtig canapé-kussen ten geschenke te zenden.

— Het bestuur der Drentsche-kanaal-maatschappij heeft besloten, zoo spoedig mogelijk tot de uitvoering der werken te doen overgaan, en daartoe de hoofdafmetingen van sluizen, bruggen en verdere werken vastgesteld. Na eenige nadere regeling dier zaak zullen de uitbestedingen kunnen plaats hebben en de verbetering der Hoogeveensche-vaart worden uitgevoerd en volbragt in het volgende zomer-saisoen. (*Dr. C.*).

— De gedep. Staten van Overijssel zijn voor eenigen tijd door den minister van Binnenl. Zaken uitgenoodigd, om alle zoodanige inlichtingen in te winnen, als tot beoordeeling van den tol op het Zwolsche-diep dienstig kunnen zijn. Door gemeld collegie zijn dien ten gevolge reeds vóór de vergadering der Staten de noodige inlichtingen ingewonnen bij de besturen van Zwolle, Hasselt, Genemuiden, Zwartsluis en Avereest, bij de Kamer van Koophandel te Zwolle, bij den Raad van administratie der maatschappij tot verbetering van het Zwolsche-diep, en bij den heer hoofd-ingenieur van den waterstaat in Overijssel. Het lid *Kerkhoven* provoceerde de ter visie legging van de ingekomene rapporten; uit dezelve is hoofdzakelijk het volgende gebleken: de genoemde besturen keuren den tol algemeen af, zoo als die nu is. De wijziging van het tarief, door Zwolle gevraagd, is weinig afdoende. Genemuiden, ofschoon voor *f* 50,000 in de tolheffende maatschappij geïnteresseerd, verlangt aanmerkelijke vermindering. Hasselt, Zwartsluis en Avereest verklaren zich het sterkst tegen den tol, ofschoon Hasselt nog eene kleine tolheffing ook van de binnenschepen voorslaat. Alleen de Kamer van Koophandel te Zwolle maakt zich sterk, de juiste oplossing van het vraagstuk te kunnen geven, en slaat daartoe onder anderen voor, den tol voor de binnenschepen van 60 ton en meer op $^2/_3$ terug te brengen. De hoofd-ingenieur heeft bevonden, dat in het laatst verloopen jaar het Zwolsche-diep tusschen de kribben 0.19 Ned. el minder diep is geworden, echter over het algemeen, sints den aanleg, merkbaar verdiept is. Hij beweert, dat er gevallen bestaan, dat de kleine schipperij werkelijk nut heeft van die werken; doch spreekt niet van de gevallen, wanneer ze er last van heeft. (*Drents. C.*)

— Een der te 's Hertogenbosch uitkomende bladen meldt het volgende uit Etten en Leur:

„ Jl. zondag nacht had alhier een dubbele diefstal plaats, vergezeld van handelingen, welke aan geoefende bandieten doen denken en groote bezorgdheid voor de toekomst opwekken. Eene bende van minstens zes vermomde en gewapende kerels drongen door inbraak eene boerenwoning binnen; verrasten de bewoners in hunnen slaap, en maakten daardoor al dadelijk allen tegenstand onmogelijk. Onder de verschrikkelijkste vloeken en bedreigingen dwongen zij de weerbare personen het bed te houden, terwijl zij inmiddels kisten en kasten openbraken, om zich van alles wat zij aan klinkende munt vonden, meester te maken. Hierna deed men de mannen voor de tromp der geweren het bed verlaten, en sloot hen in eenen kelder op, welken men eerst onderzocht had of hij geene gelegenheid ter ontvlugting aanbood. Nu doorsnuffelde men de bedden; keerde alles ten onderste boven, en groef men zelfs hier en daar den grond op, om geld te ontdekken. Nadat men de verschrikte huisgenooten nog op afzonderlijke plaatsen, door bedreigingen van ophangen en doodschieten, aanwijzing van geld had afgeperst, en zich daardoor verzekerd had, alles gevonden te hebben, sloot men de boeren weder in hunne vorige gevangenis op, maar men ging nog niet heen. Er werd vuur ontstoken; men deed eene braadpan ten vure; at en dronk van der boeren voorraad, als was men hunne gasten, en vertrok even vriendelijk gelijk men was gekomen. Dit alles was gebeurd vóór des nachts één uur. Waarschijnlijk was het nog te vroeg om zoo huiswaarts te keeren, want zij begaven zich regelregt naar eene stille burgerwoning; plunderden die ook even koelbloedig als bedreven, en eerst de vrees voor het morgenlicht deed hen van onze gemeente verdwijnen. Het is opmerkelijk, dat deze bende, die sedert twee jaren schrik en vrees in deze streken verspreidt, niets rooft dan geld, waardoor zij tot nog toe aan de politie weet te ontsnappen. Mogt zij weldra in handen vallen. Was het niet doelmatig eene goede som uitteloven aan de ondergeschikte politiedienaars, welke deze bandieten zouden aanbrengen ?"

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 November. Den 22sten dezer zijn in Texel binnengekomen Towler (st.) van Londen, gisteren nog Thompson van Seaham en Holm van Bergen en uitgezeild D. Ouwehand naar Hull; de wind z. w. en z.

Den 15den dezer is op de oostkust van Holstein gestrand het schip *Geerdina*, kapt. Schaap, van Wismar naar Amsterdam.

Den 19den dezer is te Portsmouth binnengeloopen het schip *Kar en Cecilia*, kapt. Hjärne, van Batavia naar Amsterdam.

Ter reede van St. Helena heeft door aandrijving de bezaansmast verloren en andere schade bekomen het schip *Henriette Clasina*, kapt. Hagen, van Batavia naar Amsterdam.

Den 12den Oct. is op 6° n. b. en 23° w. l. gepraaid het schip *Elizabeth Johanna*, kapt. Ballot, van Zierikzee naar Batavia.

Te Manilla zijn aangekomen de schepen *Vriendschap*, kapt. Schuchardt en *Reijerwaard*, kapt. Wierichs, beide van Newport. Te Valparaiso de schepen *Pio Nono*, kapt. Nordlohne van Rotterdam en *Trekvogel*, kapt. Noorkhoek van San Francisco. Te Suriname de schepen *Susanna*, kapt. Visser en *Anna Elisabeth*, kapt. de Weerd; te Nickerie het schip *Bernardus*, kapt. Engelsman, alle 3 van Amsterdam. Te Rio de la Hache het schip *Mexico*, kapt. P. Kuyt; te Curaçao het schip *Curaçao*, kapt, J. Kuyt, beide van Rotterdam. Te St. Thomas het schip *Anna Elizabeth*, kapt. Harken; te Patras Osborn; te Corfu Wilton; te Hull Ouwehand, alle 4 van Amsterdam, Koning van Zwolle en van Duin van Alkmaar.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

23 *November* 1850 — 4½ *Ure.*

			van	tot	gebl.	
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	54¼	¾	—	g.
〃 〃	3	〃	64⅜	½	64⅜	
〃 〃	4	〃	84	½	—	
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	86½	—	—	
Handelmaatschappij . . .	4½	〃	—	—	—	
Oost-Indische Leening .	4	〃	83	—	—	
Aand. Holl. Spoorweg.			59	—	—	
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.		—	—	
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—	
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	52⅜	½	—	
〃 . . .	5	〃	—	—	—	
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	103⅜	—	—	
〃 〃 1828/1829,	5	〃	102½	⅝	102½	
Certificat. 〃 1831/1833,	5	〃	—	—	—	
〃 〃 1840. . . .	4	〃	85⅛	—	—	
〃 bij Stieglitz . .	4	〃	84½	—	—	
〃 〃 〃 N. .	4	〃	84¼	—	—	
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	—	—	—	
Certific. van 〃 . .	6	〃	—	—	—	
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		—	—	—	
Obligatiën	4	pct.	—	—	—	
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	〃	12³⁄₁₆	⁵⁄₁₆	12¼	
〃 〃 £ 510,	5	〃	12⁵⁄₁₆	⁷⁄₁₆	—	
〃 Onb. Stukk.	5	〃	—	—	—	
Obligatiën.	3	〃	—	—	—	
〃 Binnenl.	3	〃	32½	¹¹⁄₁₆	32⅝	
Passieve			3¹⁵⁄₁₆	—	—	
Ardoin Coupon			8	¹⁄₁₆	8	
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—	
〃 〃 〃 . .	4	〃	—	—	—	
〃 Metalliek . .	5	〃	68	¾	—	
〃 〃 N. . .	5	〃	73⅛	½	—	
〃 〃 . .	2½	〃	36¼	½	—	
BELGIE, ...			—	—	—	
Banc. Belge	4½	pct.	—	—		
Rothschild, ...	2½	〃	45¹¹⁄₁₆	¾	—	p.
〃	4½	〃	—	—	—	
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	—	—	—	
〃 〃 £ 200	5	〃	—	—	—	
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	〃	33¼	—	—	
〃	4	〃	—	—	—	
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—	
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4	〃	—	—	—	
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	〃	—	—	—	
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	〃	—	—	—	
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	〃	28⅜	¾	28⅝	
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—	

De 4½ Russen 92¼. N. H. Maatschappij 110. — Beleening 3. Prolongatie 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels*,
J. STROEVE Bz., *Pres.*

De markt in binnen- zoowel als buitenlandsche fondsen was heden weder iets flaauwer gestemd, De oostenrijksche metallieken waren tot merkelijk lagere prijzen verkrijgbaar.

WEENEN, 20 November. De 5 pc. Metall. 92¾; Bank-actien 1134.
BERLIJN, 21 November. De 3½ pc. Schuldbr. 79.
FRANKFORT, 21 November. De 5 pc. metall. 73¼ g. De 2½ pc. Nederl. 55. Spanje 3 pc. binn. 32¹⁵⁄₁₆.
LONDEN, 22 November. De 3 pc. gecons. resc. 96⅞ à 97. Mexico 31⅝ à ¾. Peru 79½ à 80. Spanje 5 pc. 17¾ à 18.
PARIJS, 23 November. De 5 pc. renten 93 fr. 15; 3 pc. 57 fr. 85; Bank-actien 2300; Spanje 3 pc. 33⅞.
ANTWERPEN, 22 November. De 5 pc. Belgie 97¾; 5 pc. Spaansche 12⅛.

** Getrouwd:
PEKALONGAN (*Java*), 18 September 1850.
A. R. VERMEULEN met H. C. SCHIFF.
Eenige kennisgeving.

** Getrouwd:
SOETERMEER, 20 November 1850.
F. S. G. GAUTIER, Kapitein-Intendant, en E. M. MOLENAAR.

** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot, *J. RADIJS*, van eene welgeschapene DOCHTER.
MEPPEL, 20 November 1850.
A. STOEP.

** Mijne geliefde Echtgenote, *P. J. W. VAN NAS*, beviel heden, door Gods goedheid, voorspoedig van eene DOCHTER.
H. DUIJS.
NIJMEGEN, den 20sten November 1850.

** Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER *D. VAN DER SLUYS*, geliefde Echtgenoote van
HOOGE-ZWALUWE, 20 November 1850.
L. DE VISSER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *W. VAN DEN BROEK*, geliefde Echtgenoote van H. L. VAN LUNTEREN.
APELDOORN, 21 November 1850.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *W. C. M. CRANENDONCQ*, geliefde Echtgenoot van W. OOSTERLAAK.
VREESWIJK, den 21sten November 1850.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON *A. J. DE BLEYKER*, Echtgenoot van S. H. WESSELING.
NIEUW-MAARSSEVEEN, 21 November 1850.

*** Mijne geliefde Echtgenoote, *ADRIANA CATHARINA DE JONGH*, beviel heden van een' welgeschapen ZOON. JAN DE WIT.
ENKHUIZEN, 21 November 1850.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *J. M. J. HOOLA VAN NOOTEN*, geliefde Echtgenoote van
EDAM, J. DE BRUINE JOHSZN.
21 November 1850.

*** Heden beviel voorspoedig, doch ontijdig, van eenen ZOON, die kort na de geboorte overleed, Vrouwe *A. G. W. C. VAN DAM VAN ISSELT*, geboren *CONRAD*.
DELFT, 21 November 1850.
Eenige kennisgeving.

*** BATAVIA, 5 September 1850. Overleden Vrouwe J. M. DE JONGE VAN ZWIJNSBERGEN, Weduwe van den Wel-Edel-Gestrengen Heer *List*.

*** MARIA MAGDALENA, onze geliefde Dochter, overleed heden, in zeventienjarigen ouderdom.
ZUTPHEN, H. D. MISPELBLOM BEYER.
18 November 1850. C. A. HOYER.

*** Diep bedroefd geeft ik kennis, dat mijn hartelijk geliefde Man, ANTONY VERSTEEGH, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim vijftien jaren, aan kortstondige Borstziekte, in den ouderdom van 67 jaren is overleden. A. GIERVELT,
AMSTERDAM, Wede. *A. Versteegh.*
19 November 1850.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 62 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel-Edele Heer WILLEM EDUARD 'T HOEN, na eene genoegelijke Echtverbindtenis van 25 jaren. M. A. DAEY,
AMSTERDAM, Wed. *W. E. 't Hoen.*
20 November 1850.
Op begeerte van den overledene zal de rouw alleen door mij worden aangenomen.

*** Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot, PIETER STROBEL, in den ouderdom van ruim 50 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van 28 jaren. Allen, die den overledene van nabij gekend hebben, zullen beseffen wat ik, mijne Kinderen en Behuwd-Dochter in hem verliezen. J. C. BRUNI,
Wed. *P. Strobel.*
AMSTERDAM, 20 November 1850.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten, mijn hartelijk geliefde Oom, de Heer HERMAN THEODOOR MÜLLER.
ARNHEM, J. H. KOESTAL,
21 November 1850. Apotheker.

*** Op den 21sten November 1850 overleed binnen UTRECHT Vrouwe CHARLOTTE JOHANNA VAN BEEK, Weduwe van wijlen den Hoog-Edel-Gestr. Heer *W. Offerhaus*, Kolonel der Genie.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 72 jaren, de Edel-Achtbare Heer C. M. DE VRIJ, Plaatsvervangend Kantonregter van het Tweede Kanton dezer Stad. Eenige kennisgeving.
ROTTERDAM, 22 November 1850.

*** De zoo algemeene als hartelijke deelneming, bij de smartelijke verliezen, die wij geleden hebben, betoond, heeft niet weinig toegebragt om ons, in onzen diepen rouw, te vertroosten en te bemoedigen. Ik betuig daarvoor, met mijne Ouders en Betrekkingen, onzen innigen dank.
AMSTERDAM, Dr. K. KLEES Rz.
22 November 1850.

*** De ondergeteekende betuigt bij deze zijnen welmeenenden dank aan allen, die hem zoo vele blijken van hartelijke belangstelling betoonden bij de bevalling zijner Echtgenoot. J. B. VAN LOGHEM JUNIOR.
HAARLEM, 23 November 1850.

*** ONDERWIJS EN OPVOEDING.

Verscheidene jaren bestaat in eene der gezondste plaatsen van Nederland eene INRIGTING voor Onderwijs en Opvoeding, welke zich niet heeft aangekondigd door talrijkheid van Leerlingen, maar ook niet geheel onbekend is gebleven, door de uitkomsten van een doelmatig onderwijs in Wiskunstige Wetenschappen, als ook in de moderne Talen. Vroegere Leerlingen zijn reeds in verschillende betrekkingen met vrucht werkzaam.

Gemeld **Instituut** zal eene *uitbreiding* kunnen aannemen, hierin bestaande, om Jonge Heeren ook voor de *Hoogescholen* van *Leyden*, *Utrecht* of *Groningen* te bekwamen.

Het onderwijs voor den geleerden stand zal bestaan, met insluiting van de bijvakken, in de *Latijnsche*, *Grieksche*, *Hebreeuwsche*, *Arabische*, *Syrische* en nog andere *Oostersche Talen.*

Ouders of Voogden, die hierop mogten reflecteren, kunnen voldoende inlichtingen ontvangen.

Adres met *franco* Brieven, onder Lett. K., bij den Boekhandelaar W. J. KRUYT, te Arnhem.

*** Op een bloeijend *Instituut* te 's Gravenhage, alwaar gelegenheid is zich in Talen en Wetenschappen te oefenen, vraagt men, tegen vergoeding voor Kost en Inwoning: Een' KWEEKELING, van de Protestantsche Godsdienst. Brieven *franco*, onder Letter Z., bij den Boekhandelaar H. C. SUSAN C. HZOON, te 's Gravenhage.

*** T. J. HONDIUS en ZOON, Apothekers en Droogisten te Amersfoort, verlangen met 1°. Februarij 1851 een bekwaam BEDIENDE, van de Hervormde Godsdienst. Brieven *franco.*

*** L. EBBINGE, Apotheker te Meppel, vraagt zoo spoedig mogelijk een BEDIENDE, of iemand welke eenigen tijd in eene Apotheek is werkzaam geweest, van de Protestantsche Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien.

*** TABAKS-AFFAIRE.
In eene *Tabaks-Affaire*, binnen Haarlem, wordt ten spoedigste gevraagd: Een WINKEL-BEDIENDE of EERSTE KNECHT, het vak grondig verstaande, met of zonder Kost en Inwoning. Adres met *franco* Brieven, onder Letter G., bij den Boekverkooper A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** Een ongehuwd TUINMAN, van middelbaren leeftijd en van de Hervormde Godsdienst, bekwaam voor Broeijen en Snoeijen, het behandelen van Trekkasten en Bloemen, die ruim 19 jaren op hetzelfde Landgoed werkzaam was en wegens gedrag enz. van de beste getuigenissen voorzien is, biedt zich aan, om tegen 1 Februarij e. k. in zoodanige betrekking wederom werkzaam te zijn; des verkozen wordende, ook tot het uitoefenen van de *Jagt*, zoo mede om op een uitgebreid Landgoed over Bosschen enz. het *opzigt* te houden. Adres, onder Letter C, bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, te Arnhem.

*** Eene fatsoenlijke burger JUFVROUW, van middelbaren leeftijd, Ned. Ger., gezond en vlug, goed humeur en godsdienstig karakter, zag zich gaarne spoedig weder geplaatst als Huishoudster in een klein gezin, bij een enkig Heer of tot gezelschap, oppassing of verpleging eener Dame. Sints jaren dergelijke betrekkingen trouw vervuld hebbende, is zij voorzien van de beste aanbevelingen en getuigschriften. *Franco* te beschrijven, onder Lt. Z., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Eene fatsoenlijke JUFVROUW, 25 jaren oud, Prot. G., gezond en opgeruimd gestel, zag zich gaarne tegen Februarij e. k. geplaatst, ter gezelschap van eene Dame of tot waarneming van een klein Gezin; kunnende goede getuigen produceren. Er zal minder op een groot Salaris, dan wel op eene vriendschappelijke behandeling gereflecteerd worden. *Franco* Brieven, Letters A. Z., bij den Boekhandelaar A. A. RENSINK, te Leyden.

*** *Une DEMOISELLE de bonne famille désirerait accompagner une famille à* Batavia, *en qualité de Demoiselle de Compagnie ou pour assister des enfants durant la traversée. s'Adresser par lettres affranchies, sous l'initiale A. Z., chez les Libraires KEMINK & FILS, à Utrecht.*

*** BELANGRIJK BERIGT
VOOR STAMELEN, SPRAAKGEBREKEN EN DOOFHEID.

(*Zie de Courant van Zaturdag* 16 *November*, *N°.* 272.)
De Heer WEINTHAL, van Hamburg, deze gebreken *zonder Operatie* genezende, is dagelijks te spreken, van 9 tot 3 ure, in het Hôtel *de Kroon*, op de Groote Markt, N°. 7, te Haarlem.

De PILLEN van HOLLOWAY *zijn een uitmuntend Geneesmiddel voor den Hoest, gevatte Koude, Long- en Borstkwalen.* De Heer *J. C. Rheinhardt*, Chemist te Hull, verzekert, dat de Heer *Stinger*, welke vroeger werkzaam was in de Glas-Fabrieken aldaar, volgens verklaring der Geneeskundigen, reeds in een' hoogen graad de Tering had, zoodat hij als ongeneesbaar was opgegeven. Daar hij in de Nieuwspapieren de *Pillen van Holloway* zag aangekondigd, besloot hij dezelve te gebruiken; reeds na eenige Dosis ingenomen te hebben begon zijn Hoest te verminderen, het Vleesch over het geheele Ligchaam werd vaster, de Eetlust nam toe en thans is hij geheel hersteld. Dit overheerlijk Geneesmiddel is bijzonder aanbevelenswaardig in gevallen van zwaren en verouderden Hoest, Aamborstigheid, Verkoudheid en alle Borst- en Longkwalen.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50. *Potjes Zalf* à 0,90, „ 2,10, „ 3,30, „ 8,15, „ 15,90, „ 23,90.
Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij de Depôthouders *W. C. van Dort*, te 's Hage; *B. Adama*, te Amsterdam, en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôthouder, te 's Hertogenbosch; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's* Etablissement.

*** PAPIER VAN ALBESPEYRES

onderhoud, zonder reuk of pijn te veroorzaken, de *Fontenellen*, zijnde gedurende meer dan 35 jaren door de Geneeskundige School te Parijs voorgeschreven; *Blaartrekkende Pleisters*, om zich binnen eenige uren een Fitsel te trekken; *Taf*, om de Fontenellen te ververschen; *Zuinigheids-Compressen*, die de voorkeur boven de *Linnen* verdienen; verbeterde *Arm-* en *Beenbanden*, van Gom-Elastiek en Plated.

Men adressere zich aan het Hoofd-Depôt van Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, of bij de volgende Heeren Depôthouders: *J. A. Peeters*, te Alkmaar; *C. B. Kok*, te Amersfoort; *F. Romeyn*, te Arnhem; *J. J. Verlinden*, te Bergen op Zoom; *van den Goorberg*, te Breda; *L. G. Smeenk*, te Deventer; *van Wageningen*, te Dordrecht; *P. J. B. Schultze*, te Gorcum; *J. Mouton en Zonen*, te 's Gravenhage; *P. H. N. van Wermeskerken*, te Groningen; *D. Klinkert*, te Haarlem; *J. Straatman* te 's Hertogenbosch; de Wed. *J. Bos Az.*, te Hoorn; *O. A. van Tricht*, te Leyden; *G. Grossier*, te Maastricht; *Blaecke de Ligny*, te Middelburg; *J. H. Coenen*, te Nijmegen; de Wed. *van Rijssel en Zoon*, te Tholen; *A. J. Faassen*, te Tiel; *A. P. Milius*, te Utrecht; *J. H. Ochtmans Johsz.*, te Zierikzee; *D. J. Muntendam*, te Zutphen. Geld en Brieven *franco.*

*** HOUTVERKOOPING in den Vogelenzang, op *Marienbosch*, op Dingsdag den 10den December 1850, des morgens ten 10 ure precies, van eene mooije partij zwaar ESSCHEN-, EIKEN-, ELZEN- en BERKEN HAKHOUT.

*** Men is voornemens op Maandag den 2den December 1850, des middags ten 12 uur, in het Logement te Schagerbrug, in de Zijpe, in het openbaar te verkoopen:
Eene wel geconditioneerde en voordeelig ter nering staande BROOD- en BESCHUITBAKKERIJ, waarin gemiddeld maandelijksch worden verbakken 17 Mudden Tarwe en 35 Mudden Rogge; voorts een annex BERGHUIS met STALLING en alle de bij de Bakkerij aanwezige GEREEDSCHAPPEN. Staande en gelegen aan den Dijk, bij de van Ewijcksluis, in den *Anna-Paulowna-Polder*, Gemeente Zijpe, Kadastrale Sectie J, Nummers 297 en 301.
Waaromtrent informatiën zijn te bekomen bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.
NB. Het Perceel is inmiddels *uit de Hand te Koop* en te bevragen bij de Weduwe VAN MEERBEEK, te Hillegom en H. A. COLMER, aan de van Ewijcksluis.

*** F. F. EVERARD, J. EECKHOFF en H. C. SMIT CZN., Makelaars, presenteren, als lasthebbende van hunne Principalen, op Maandag den 2den December 1850, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris A. VAN ETTEN, publiek te verkoopen:
N°. 1. Een extra kapitaal KOOPMANSHUIS, ACHTERHUIS, PAKKELDER en ERVE, met Hardsteenen Voorgevel en zijnde een en een half Erf breed, staande en gelegen op den Oudezijds-Voorburgwal, bij de Stoofsteeg, Wijk 5, Verp. N°. 1113; en N°. 2. Een kapitaal HUIS, met afzonderlijk verhuurden PAKKELDER en ERVE, op het Singel, tusschen de Gasthuismolen- en Huiszittenstegen, Wijk 23, Verp. N°. 2994. Breeder bij Biljetten omschreven. Te bezigtigen Dingsdags en Donderdags, van 1 — 3 ure, mits vertoonende een Briefje, door een' der Makelaars onderteekend.
De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing liggen ten Kantore van genoemden Notaris, op de Heerengracht, bij het Kaasplein, N°. 34.

*** J. M. GREVE, Notaris te Lonneker, zal op Dingsdag den 3den December 1850, voormiddags 11 ure, in *het Zwolsche Posthuis*, bij *de Graaff*, te Enschede, doen inzetten en 8 dagen later finaal veilen:
Een HUIS, aan de Langestraat te Enschede, digt bij de Markt, hebbende ruim acht, zoo groote als kleine Vertrekken, benevens Keuken, Kelder, Pomp en Regenbak, met daarachter eene Behuizinge, geschikt voor Stalling en Wagenhuis, en eene Dagglooners-Woning aan de Achterstraat. Kunnende, des goedvindende, in 12 jaren betaald worden, met eene Rente ad 3°/o. Nadere informatiën ten Kantore van voorn. Notaris.

*** De Notaris J. J. HAARSELHORST zal op Dingsdag den 3den December e. k., 's morgens ten tien ure, ten Sterfhuize van JAN BORST, te Obdam, overgaan tot den publieken Verkoop van eene partij STEEN, KALK, PANNEN en METSELMATERIALEN; terwijl 's avonds ten zes ure, in de Herberg aldaar, in veiling zal worden gebragt: Een HUIS en PAKHUIS (waarin den Handel in *Steen* en *Kalk* wordt uitgeoefend) en ERF, staande en gelegen te Obdam, Kadaster Sectie B, N°. 222 en 223, groot 12 Roeden.

*** De Notaris L. C. HONDIUS, gevestigd te Leerdam, zal namens zijnen Principaal, op Woensdag den 4den December 1850, ter inzetting, en 14 dagen daarna, op Woensdag den 18den derzelver maand, beiden des voormiddags ten tien ure, ten Huize van den Heer *A. Henry*, te Leerdam, ter verkoop veilen:
De HEERLIJKHEID *OOSTERWIJK*, met alle de daaraan verbondene Regten, Heerenhuis met daarom gelegen Tuinen, Bouwmanswoning met Schuren, Bergen, Uiterwaarden, uitmuntende Bouw- en Weilanden, te zamen groot ruim 59 Bunders; het Tiendregt, benevens de vrije Jagt over 543 Bunders. Alles in Percelen en Massa's. Breeder bij Biljetten omschreven. Informatiën, met *franco* Brieven, te bekomen bij Mejufvrouw de Wed. van den Wel-Eerwaarden Heer VAN HOUTEN, te Leerdam, en ten Kantore van gemelden Notaris, en aanwijzing in loco bij JOHANNIS DE KOSTER, te Oosterwijk.

*** Men is van meening, ten overstaan van den Notaris Mr. J. DE BAS Jz., in *het Venduehuis der Notarissen*, in de Nobelstraat te 's Gravenhage, op Maandag den 16den December 1850, des avonds te 5 ure, in het openbaar te veilen, en op Maandag den 23sten daaraanvolgende, des avonds te 7 ure, te verkoopen:
De BUITENPLAATS genaamd *DUINWEIDE*, allerаangenaamst gelegen onder de Gemeente en in de onmiddelijke nabijheid van 's Gravenhage, aan den Straatweg langs het Scheveningsche Kanaal, en bevattende eene hechte en wel ingerigte Heeren-Huizing, geschikt tot *Zomer- en Winterverblijf*, met vijf, zoo Boven- als Beneden-Vertrekken, ten deele van Stookplaatsen voorzien, Zolder, Keuken, Kelder en verder meer; voorts eene daaraan grenzende Bouwmans-Woning, met zeer ruime Koe- en Paardenstalling, Schuur en verdere Getimmerten, Moestuinen, Boomgaard met exquise Vruchtboomen, Bosch met opgaande Boomen en aangenaam aangelegde Wandelingen; alsmede circa 6 Bunders, 40 Roeden uitmuntend WEILAND, liggende in twee partijen, vóór en ter zijde van de voormelde Plaats. Alles bij het Kadaster bekend onder Sectie A, Nos. 2873, 2874, 2967 tot en met 2974, ter inhouds-grootte van 10 Bunders, 68 Roeden, 85 Ellen. Zijnde van het voormeld Bosch- en Weiland twee Percelen, te zamen, volgens Erfpachts-brief, groot 6 Bunders, 34 Roeden, 42 Ellen, in Erfpacht uitgegeven door de Regering van 's Gravenhage, tegen *f* 240 jaarlijks.
Aangeslagen in de Grondbelasting over 1850, wegens gebouwde en ongebouwde Eigendommen, met *f* 94,05.
De twee voorschreven partijen Weiland zijn verhuurd

*** G. J. A. BEIJERINCK, Boekhandelaar, heeft verzonden:

DE VROUWEN VAN HET LEYCESTERSCHE TIJDVAK,

DOOR A. L. G. TOUSSAINT.

3e en laatste Deel, in gr. 8°, met Vignet, à *f* 3. 3 Deelen compleet *f* 9,85.

Inhoudende: De Advocaat van Holland heeft het druk. Jonkvrouw *Emerentia Sonoy*. De Kanselier van Gelderland heeft het ook druk. *Gideon* zal een rustigen dag hebben bij den Kanselier. *Modet* te Utrecht. Hoe Kapitein *de Maulde* naar Sluis trekt. Besluit.

---

aan *M. van der Hoeven*, tot Kermis 1855, voor *f* 460 jaarlijks; terwijl het Perceel kan worden aanvaard met 1° Februarij 1851, of, des verkiezende, vroeger, bij de betaling van den Koopprijs, en bezigtigd dagelijks, uitgenomen de Zondagen, van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 ure, mits zich aanmeldende bij den Bewoner der Bouwmans-Woning.

Nadere onderrigtingen te bekomen ten Kantore van den voornoemden Notaris, alwaar de Eigendoms-Bewijzen en Verkoop-Voorwaarden tijdig ten inzage zullen liggen.

*** Uitgaven van A. C. KRUSEMAN, te Haarlem:

BIJBELSCHE VROUWEN.

DICHTERLIJK ALBUM,

MET KEURIGE STAALGRAVUREN.

VROUWEN DES NIEUWEN VERBONDS:

Elisabeth,	door *Isaac da Costa.*
Maria, de Moeder des Heeren,	„ *Nicolaas Beets.*
De Samaritaansche,	„ *J. P. Hasebroek.*
De Kananeesche,	„ *S. J. van den Bergh.*
De Overspelige,	„ *H. Tollens Cz.*
De Dochter van Herodias,	„ *B. ter Haar.*
Salome,	„ *R. Bennink Janssonius.*
Maria van Bethanie,	„ *J. J. L. ten Kate.*
Martha,	„ *A. P. van Groningen.*
De Vrouw van Pilatus,	„ *J. van Lennep.*

In heel Linnen Prachtband. *f* 10.

VAN DEN EERSTEN BUNDEL:

VROUWEN DES OUDEN VERBONDS,

zijn mede nog weinige Exemplaren, tegen *f* 10 te bekomen.

AURORA.

JAARBOEKJE voor 1851,

met **zes** fijne Hollandsche Staalgravuren en Bijdragen van onze voornaamste Vaderlandsche Autheurs. In Prachtband . . . . *f* 4,90.

DE GOUDEN BRUILOFT,

DOOR WILLEM MESSCHERT.

MET VIGNETTEN VAN C. ROCHUSSEN

EN EEN VOORBERIGT VAN

H. TOLLENS Cz.

In heel Linnen Band . . . *f* 3,25.

NAGELATEN GEDICHTEN

VAN WILLEM MESSCHERT,

VERZAMELD EN UITGEGEVEN DOOR **H. TOLLENS Cz.**

Met Vignet in Staal . . *f* 2,90.

HUIBERT EN KLAARTJE.

EENE VERTELLING DOOR

B. TER HAAR.

Met vijftig Houtsneêplaatjes, geteekend door **CRAYVANGER** . . . . *f* 0,75.

LACH EN LUIM,

DOOR W. J. VAN ZEGGELEN.

Met Vignet in Staal, in Karton . . . *f* 1,80.

VERSTROOIDE BIJJEN,

OUD EN NIEUW, VREEMD EN EIGEN,

VAN J. J. A. GOEVERNEUR.

Met geïllustreerd Omslag, in Karton . *f* 1,50.

*** GEBR. MULLER, te 's Hertogenbosch, hebben alom verzonden:

HAND-WOORDENBOEKJE, ter aanwijzing van de **Ontdekking, Uitvinding, Invoering en Verbetering** van de voornaamste zaken en voorwerpen, welke in het dagelijksche leven voorkomen, door **H. M. C. VAN OOSTERZEE**, Predikant te Oirschot. Prijs *f* 1,80.

Volledige Handleiding tot het BOEKHOUDEN voor den KLEINHANDELAAR en WINKELIER. Eene aanwijzing om, zoowel volgens de enkele als dubbele wijze, zijne Boeken naauwkeurig en overeenkomstig de wettelijke bepalingen te houden, en den vereischten Inventaris, van welken aard de handel ook wezen moge, beknopt en gemakkelijk op te maken. Zamengesteld door een' geoefend Boekhouder. TWEEDE DRUK. Prijs *f* 1,25.

BOUWKUNDIG WOORDENBOEK, of verklaring van de meest gebruikelijke technische benamingen, voorkomende bij de Burgerlijke Bouwkunde, Water-Bouwkunde en Spoorwegen, door **G. C. W. PYTAK.** Vierde Aflevering. *f* 1,80.

☞ De **vijfde** en **laatste** Aflevering is reeds ter perse.

HET EILAND BANKA en zijne aangelegenheden door **H. M. LANGE**, Ridder v. d. M. Willems-Orde 4e Kl., gep. Lt. Kolonel van het O. I. Leger. Met twee Kaarten en een' Afstandswijzer. Prijs *f* 3,—.

*** Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is dezer dagen verschenen:

DR. FRIEDRICH LÜCKE,

ONDERZOEK *naar den vermoedelijken ouderdom, den oorspronkelijken vervaardiger, den juisten vorm en den waren zin der Kerkelijke Vredeleus:* **in necessariis unitas, in non necessariis libertas, in utrisque caritas.** Voorafgegaan door een' *open Brief aan eenige Nederl. Godgeleerden.*

*** J. D. SYBRANDI, te Amsterdam, debiteerd met succes

MARY BARTON.

Een Verhaal uit Manchester. *Uit het Engelsch.* 2 Deelen, met Vignet, in gr. 8°. . . . . . *f* 7,20.

☞ Het groot debiet van dezen Roman beantwoord aan de verwachting, die èn Vertaler èn Uitgever van dit uitmuntend geschreven Werk gehad hebben. Nog eenige Exemplaren kunnen aan de eerstvragenden worden afgeleverd.

CHRISTELIJKE STEMMEN,

uit het hoogte en diepte (*vervolg op de Bergen*), door J. H. DAUB. In gr. 8°. . . . . . . *f* 1,70.

DE STERRENHEMEL.

Christelijke Bespiegelingen, ter verheffing des Harten, door J. H. DAUB. 2e druk, in gr. 8°. . . . *f* 1,30.

DE BERGEN.

Christelijke Natuur-Beschouwingen, tot verheffing des Harten, door J. H. DAUB. In gr. 8°. . . . *f* 2,25.

RECLAME

of terugvordering in zaken van Koophandel. In 12°. *f* -,40.

☞ Een onmisbaar Boekje voor een ieder die in Handelszaken is, waarin beknopt wordt aangewezen, hoe men in verschillende omstandigheden handelen moet.

*** G. THEOD. BOM, Kalverstraat, bij den Dam, N°. 233, te Amsterdam, geeft heden uit:

ALMANAK VOOR JONGE LIEDEN voor 1851. Proza en Poëzy. Met Plaat, gekleurden Titel en net in Karton. *f* -,60.

NUTTIGE EN AANGENAME VERHALEN voor de Jeugd, tot bevordering van ware deugd, door G. LOS Pzn. *Tweede druk*, grooter formaat en met nieuwe, fraai gekleurde Platen, in Karton. *f* 1,—.

ZESTIEN KLEINE VERTELLINGEN voor leerzame Kinderen. Met fraai gekleurde Plaatjes, in Karton. *f* -,75.

DE VROLIJKE KINDEREN. Met 8 fraaije gekl. Pl. *f* -,50.

HET NUTTIGSTE PRENTEBOEKJE. Met 12 gekl. Pl. *f* -,40.

*** Weder is bij W. F. DANNENFELSER, te Utrecht, ontvangen: Een aantal Exemplaren van den **tweeden** druk van het reeds zeer bekende Werkje, getiteld:

60 JAHRE NOCH!!!

UND DIE WELT IST NICHT MEHR.

NEUE UND SCHARFSINNIGSTE ERKLÄRUNG

DER

OFFENBARUNG JOHANNIS,

VON

DEM HOCHWÜRDIGEN UND ERLEUCHTETEN

ABBÉ J. CHARBONNEL.

Prijs *f* 0,40.

VOOR *f* 10, IN PLAATS VAN *f* 25,

wordt door de Boekhandelaren DE ERVEN DOORMAN, te 's Gravenhage, aangeboden: De *tweede, verbeterde en vermeerderde druk* van het

THEORETISCH EN PRACTISCH

BOUWKUNDIG HANDBOEK,

ten dienste van Ingenieurs, Architecten, Opzigters, Timmerlieden, Metselaars en verdere Bouwkundigen, door W. C. BRADE, Oud-Kapitein-Ingenieur. Vier Deelen in kwarto, met 37 Platen.

Eerste Deel: 1°. Gehouwen en gebakken Steenen; 2°. Verbindingsmaterialen; 3°. Houtsoorten; 4°. Metalen; 5°. Het Glas, de Verwen, het Riet en Stroo; 6°. Wederstand der Bouwstoffen, met Tabellen.

Tweede Deel: 1°. Funderingen van Gebouwen; 2°. Werktuigen bij Funderingen; 3°. Metselwerken in gehouwen en gebakken Steen; 4°. Muren van Gebouwen; 5°. Houtverbindingen; 6°. Over de Kappen en Trappen.

Derde Deel: 1°. Grieksche en Romeinsche Orden; 2°. Het ontwerpen van publieke en particuliere Gebouwen.

Vierde Deel: Over de IJzeren Spoorwegen.

*** G. J. A. BEIJERINCK, Boekhandelaar te Amsterdam, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

TAFEREELEN EN KARAKTERSCHETSEN uit VADERLANDSCHE GESCHIEDSCHRIJVERS,

sedert het begin der 16de Eeuw. Voor Protestantsche Nederlandsche Jongelingen, door A. J. LASTDRAGER. 1ste Deel (1521—1648). Met eene Plaat. 12°. *f* 2,50.

„ Men neme de Geschiedenis ter hand (Voorrede) en zie hoe wangebruiken, heerschzucht en eigenbaat onze Voorouderen hebben geteisterd; maar tevens hoe moed en kracht de vrijheid van geweten, en daarmede de welvaart, op *Neêrlands* grond hebben gevoedsterd en doen wassen."

Met nog een Deel, van gelijke dikte, zal dit Werk compl. zijn.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:

LAATSTE TOONEELEN

UIT HET LEVEN VAN

GELOOVIGEN EN ONGELOOVIGEN.

NAAR HET ENGELSCH, VAN

ERSKINE NEALE,

VRIJ BEWERKT DOOR

ELISABETH JOHANNA HASEBROEK.

Met het Portret van HANNA MORE. *f* 3,50.

*** Door den Boekverkooper P. H. NOORDENDORP, te 's Gravenhage, is uitgegeven:

HET

NEDERLANDSCH

LIEDEBOEK.

Gebonden in Engelsch Linnen Band, met Stempel. Prijs *f* -,70.

Dit Nederlandsch Liedeboek bevat eene verzameling van Nederlandsche Liederen en Gedichtjes uit de laatste jaren der 16de en 17de en de eerste jaren der 18de Eeuw.

Men vindt er de proeven van de heldere levenslust, zoowel als den wakkeren geest en de blijmoedige vroomheid onzer Vaderen, die in hun liefelijk en krachtig dicht overal doorstralen. De Uitgever gelooft dan ook aan het Publiek, met deze verzameling, geene ondienst te hebben gedaan, terwijl hij, om de algemeene verspreiding te bevorderen, de prijs zoo gering heeft gesteld, dat iedereen zich het Boekje kan aanschaffen.

*** P. VAN ZWEEDEN, Boekhandelaar te Groningen, heeft uitgegeven en is alom, op bestelling, te bekomen à 40 C.:

N A G A L M

der Feestviering te Groningen, den 25sten September 1850 en volgende dagen, bij gelegenheid der Inwijding van het Academie-Gebouw. Dichtstuk van F. C. DE GREUVE, uitgesproken in de eerste Winter-Vergadering van het Departement Groningen der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* en uitgegeven ten voordeele van het Fonds van Studie.

HET ENKEL EN DUBBEL OF ITALIAANSCH BOEKHOUDEN

op eene eenvoudige en gemakkelijke wijze voorgesteld, door RAYMOND PERCEVAL.

Dit, bij den Boekverkooper H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam, à 60 Cents verkrijgbaar gestelde werkje, is zoo duidelijk en beknopt, dat het, als handleiding voor eerstbeginnenden, alle aanbeveling verdient.

*** Bij den Boekverkooper P. A. DE JONG, te Arnhem, is uitgegeven en alom te bekomen:

ACHT LEERREDENEN,

GEHOUDEN DOOR

W. A. VAN HENGEL,

Em. Professor te Leiden.

Prijs *f* 1,30.

*** Bij C. G. MENZEL, Boekhandelaar te Leyden, is van de pers gekomen en alom verzonden:

DE MENSCH

in zijn bestaan op zich zelven en in zijne betrekking tot de hem omringende Wezens.

Een Handboek voor allen, die in de kennis des Menschen, van de zijde der Natuur, belangstellen.

DOOR

H. VAN DER HORN VAN DEN BOS,

MED., CHIR. ET ART. OBST. DOCTOR.

Eerste Deel.

DE MENSCH ALS WEZEN OP ZICH ZELF.

Schets zijner ontwikkeling, Levensverrigtingen en Zielsvermogen.

Met eene Plaat.

Met nog een 2de Deel, hetwelk spoedig aanstaande jaar volgen zal, is dit belangrijk Werk compleet.

Verder debiteert hij met succes:

BOSSE Geographia Antiqua, edit. tertia, retracta et correcta cum Tabula Geographica . . . . *f* 1,80.

CICERONIS Orationes. Ed. Zurk, cum praef. *Bergman. Ed.* Octava . . . . *f* 1,80.

——— Epistolae. Ed. Nagel. Ed. tertia . . . *f* -,75.

GEDEKE, Grieksch Leesboek. 4° druk, vermeerderd door *W. D. Suringar* . . . . *f* 1,80.

——— Latijnsche Chrestomatie. 3e druk . . . . *f* 1,80.

VOSSIUS, Grammatica Latina. Edit. omnium novissima *f* 2,—.

WESTENBERG, Principia Juris. Edit. Octava . . . *f* 2,50.

CAMPEN (P. VAN), Grondbeginselen der Algebra; geheel omgewerkt en vermeerderd . . . . *f* 2,50.

BEMMELEN (J. VAN), gemakkelijke Lessen. 50 Ct. Dezelfde in het Fransch en Engelsch.

HUIJGENS Gedichten, 6 Deelen; HOOFTS Gedichten, 3 Deelen; A. VAN DER GOES Gedichten, 3 Deelen, allen met Taalkundige Aanteekeningen van Mr. *W. Bilderdijk*, voor *f* 9.

BERGEN, Leven van Jezus, door Prof. *Heringa*, 2 Deelen, 4de druk, en J. CLARISSE, Gedenkwaardigheden uit het Leven der Apostelen, 2 Deelen, 2de Druk, zijn, voor den vroeger verminderden prijs, voortdurend nog te bekomen.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN